

**Padomes un Padomē sanākušo dalībvalstu valdību pārstāvju secinājumi (2012. gada 27. novembris)
par veselību veicinošu fizisko aktivitāšu popularizēšanu**

(2012/C 393/07)

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME UN DALĪBVALSTU VALDĪBU PĀRSTĀVJI,

1. ATGĀDINOT ŠĀ JAUTĀJUMA POLITISKO PAMATOJUMU, KAS IZKLĀSTĪTS PIELIKUMĀ, JO ĪPAŠI:

1. Eiropas Savienības sporta darba plānu 2011.–2014. gadam⁽¹⁾, kas pieņemts 2011. gada 20. maijā, kur kā prioritārs jautājums ES līmeņa sadarbībai sporta jomā minētas veselību veicinošas fiziskas nodarbības un ar kuru izveidota Sporta, veselības un dalības jautājumu ekspertu grupa, kam uzdots izskatīt veidus, kā sekmēt veselību veicinošas fiziskās aktivitātes un iesaisti tautas sportā;

2. Komisijas 2007. gada 7. jūlija Balto grāmatu par sportu⁽²⁾, kurā uzsvērts fizisko aktivitāšu nozīmīgums un izklāstīts plāns Komisijai līdz 2008. gada beigām ierosināt fizisko aktivitāšu pamatnostādnes; un Komisijas 2011. gada 18. janvāra paziņojumu “Attīstīt Eiropas dimensiju sportā”⁽³⁾, kurā atzīts, ka ikvienā sabiedriskās politikas pieejā, kuras mērķis ir uzlabot fizisko aktivitāti, sports ir pamatelements, un kurā aicināts turpināt darbu, lai izveidotu valstu pamatnostādnes, tostarp pārskatīšanas un koordinēšanas procesu;

2. NEMOT VĒRĀ:

1. ES pamatnostādnes fiziskās aktivitātes jomā, kuras atzinīgi novērtētas prezidentvalsts secinājumos, ko pieņēma par sportu atbildīgo ES ministru neoficiālajā sanāksmē 2008. gada novembrī, un kurās aicināts īstenot starpnozaru politiku fiziskās aktivitātes veicināšanai attiecībā uz visiem iedzīvotājiem neatkarīgi no sociālā slāņa, vecuma, dzimuma, rases, etniskās piederības un fiziskajām spējām⁽⁴⁾;

3. UZSKATOT, KA:

1. PVO nesē ir konstatējusi, ka nepietiekama fiziskā aktivitāte ir ceturtais nozīmīgākais priekšlaicīgs mirstības un slimību riska faktors pasaulē⁽⁵⁾;

2. fiziskā aktivitāte ir viens no visefektīvākajiem neinfekcijas slimību profilakses un aptaukošanās novēršanas paņēmieniem⁽⁶⁾. Tāpat ir arī arvien vairāk pierādījumu par pozitīvu saikni starp fiziskām nodarbībām, garīgo veselību un kognitīvajiem procesiem⁽⁷⁾. Fiziskās aktivitātes trūkums negatīvi ietekmē ne vien katra atsevišķa cilvēka veselību, bet arī veselības aprūpes sistēmu un ekonomiku kopumā, jo tas rada ievērojamas tiešas un netiešas ekonomiskās izmaksas⁽⁸⁾. Fiziskās aktivitātes, kas sniedz priekšrocības saistībā ar profilaksi, ārstēšanu un rehabilitāciju, dod labumu jebkurā vecumā un ir īpaši svarīgas arī Eiropas sabiedrības novecošanas kontekstā un augstas dzīves kvalitātes saglabāšanai visos vecumos;

3. pieaugot izpratnei par veselību veicinošu fizisko aktivitāšu nozīmīgumu visā mūža garumā, fizisko aktivitāšu popularizēšana ir pastiprināta dažādos līmeņos un izmantojot dažādas stratēģijas, politiku un programmas. Dažas ES dalībvalstis ir veikušas ievērojamu darbu, lai dotu cilvēkiem iespēju kļūt fiziski aktīvākiem un mudinātu viņus šo iespēju izmantot. Lai vērstos pie iedzīvotājiem, var noderēt izpratnes vairošana, ar ko popularizē fizisko aktivitāti un kurā iesaista sporta nozari;

4. to ES iedzīvotāju īpatsvars, kuru fiziskā aktivitāte atbilst ieteicamajam līmenim, dažu pēdējo gadu laikā kopumā nav palielinājies, un dažās valstīs fiziskās aktivitātes līmenis sarūk⁽⁹⁾. Pašreizējie fiziskās aktivitātes trūkuma augstie rādītāji ES un tās dalībvalstīs rada ievērojamas bažas gan no veselības un sociālā, gan no ekonomiskā viedokļa;

5. efektīvai fiziskās aktivitātes veicināšanai, kas izraisa fiziskās aktivitātes rādītāju pieaugumu, jāaptver dažādas nozares, kā izklāstīts 6. punktā, tostarp sporta nozare, jo sporta aktivitātes un sports visiem ir starp svarīgākajiem fiziskās aktivitātes avotiem;

⁽¹⁾ OV C 162, 1.6.2011., 1. lpp.

⁽²⁾ Dok. 11811/07 – COM(2007) 391 final.

⁽³⁾ Dok. 5597/11 – COM(2011) 12 final.

⁽⁴⁾ ES pamatnostādnes fiziskās aktivitātes jomā: http://ec.europa.eu/sport/library/documents/c1/eu-physical-activity-guidelines-2008_lv.pdf. Prezidentvalsts Francijas secinājumi par sportu un veselību: http://ec.europa.eu/sport/library/documents/b21/ue08pfue_conclusions_presidence_definitives_en.pdf.

⁽⁵⁾ Vispārēji ieteikumi par fizisko aktivitāti veselībai, PVO, 2010 (*Global Recommendations on Physical Activity for Health*, WHO, 2010).

⁽⁶⁾ http://www.who.int/healthinfo/global_burden_disease/global_health_risks/en/index.html

⁽⁷⁾ <http://www.health.gov/paguidelines/Report/pdf/CommitteeReport.pdf>

⁽⁸⁾ PVO Eiropa (2007) – Eiropas programma fiziskās aktivitātes veicināšanai veselībai (*WHO Europe (2007): A European framework to promote physical activity for health*).

⁽⁹⁾ Eiropas Komisija: Eiropas barometra īpašie izdevumi 183-6 (2003. gada decembris), 246 (2006. gada novembris), 213 (2004. gada novembris) un 334 (2010. gada marts).

6. ES pamatnostādnes fiziskās aktivitātes jomā ir labs pamats tam, lai varētu veicināt starpnozaru politikas pasākumus, kuru mērķis ir popularizēt fizisko aktivitāti, īpaši sporta, veselības, izglītības, vides, pilsētplānošanas un transporta jomā, sniedzot dalībvalstīm norādījumus valstu stratēģiju izstrādē attiecībā uz veselību veicinošām fiziskajām aktivitātēm;
 7. dažas dalībvalstis savā politikā un stratēģijās jau īsteno pamatnostādnes vai dažus to pamatā esošos principus. Tomēr kopumā dalībvalstu pieeja ievērojami atšķiras, un pamatnostādnēs paredzētās veselību veicinošu fizisko aktivitāšu politikas īstenošanu vēl varētu uzlabot;
 8. Sporta, veselības un dalības jautājumu ekspertu grupa atbilstīgi savām pilnvarām ir apzinājusi ieteicamo pasākumu kopumu attiecībā uz veselību veicinošu fizisko aktivitāšu efektīvākas popularizēšanas konkrētiem aspektiem. Tie cita starpā ir šādi ⁽¹⁾:
 - ieguldījums ES iniciatīvā, kura vērsta uz to, lai veicinātu ES pamatnostādņu fiziskās aktivitātes jomā īstenošanu dalībvalstīs, izmantojot mērenu pārraudzības sistēmu,
 - norādījumi ciešākai sadarbībai starp sporta nozari un veselības aprūpes nozari dalībvalstīs,
 - principu kopums, kas attiecas uz fizisko aktivitāšu ieguldījumu aktīvā novecošanās ES un tās dalībvalstīs;
3. mudināt fiziskās aktivitātes iekļaut iniciatīvās, ar kurām valsts politikā un finansēšanas shēmās, kas attiecas uz sportu, tiek atbalstīta aktīva novecošana, un tādēļ ņemt vērā projektus, kuru mērķis ir popularizēt veselību veicinošas fiziskās aktivitātes gados vecāku cilvēku vidū, ņemot vērā funkcionālo spēju līmeņu atšķirības;
 4. attiecīgos gadījumos un atbilstīgi valsts veselības aprūpes sistēmai veicināt ciešāku sadarbību starp sporta, veselības aprūpes un citām nozarēm, ņemot vērā dažas dalībvalstīs izstrādāto labāko praksi;
 5. apsvērt iespējas izmantot izpratnes vairošanu un informācijas sniegšanu gan valsts, gan vietējā līmenī, lai stimulētu iedzīvotāju interesi par aktīvāku dzīvesveidu;
5. AICINA EIROPAS SAVIENĪBAS PADOMES PREZIDENTVALSTI, DALĪBVALSTIS UN KOMISIJU KATRAI SAVĀ KOMPETENCES JOMĀ:
 1. pastiprināt sadarbību starp tām politikas jomām, kurās atbilstīgi ES pamatnostādnēm fiziskās aktivitātes jomā ir paredzēta atbildība par fiziskās aktivitātes popularizēšanu, īpaši starp sporta, veselības, izglītības, vides, pilsētplānošanas un transporta nozari;
 2. saistībā ar Eiropas gadu aktīvai novecošanai un paaudžu solidaritātei (2012) nodrošināt, ka politikas pasākumos, kurus veiks sakarā ar minēto Eiropas gadu, un valstu stratēģijās tādā jomā kā sports visiem attiecīgā gadījumā tiek ņemti vērā Sporta, veselības un dalības jautājumu ekspertu grupas izstrādātie principi par fiziskām aktivitātēm aktīvas novecošanas atbalstam;
 3. uzlabot faktu pamatu politikas pasākumiem, kas paredzēti, lai popularizētu veselību veicinošas fiziskās aktivitātes un piedalīšanos sportā Eiropas Savienībā un tās dalībvalstīs, piemēram, iekļaujot fiziskās aktivitātes Eiropas statistikas programmā 2013.–2017. gadam;
6. AICINA EIROPAS KOMISIJU:
 1. ņemot vērā šajā jomā līdz šim veikto darbu, īpaši ES pamatnostādnes fiziskās aktivitātes jomā, sagatavot priekšlikumu Padomes ieteikumam par veselību veicinošām fiziskajām aktivitātēm, kā arī apsvērt iespēju izveidot mērenu pārraudzības sistēmu, lai izvērtētu panākumus, balstoties uz nelielu skaitu rādītāju, kuros pēc iespējas izmantoti pieejamie datu avoti, ko noteikusi Sporta, veselības un dalības jautājumu ekspertu grupa;
 2. publicēt regulārus pētījumus par sportu un fiziskajām aktivitātēm, kā arī nākamajā ES pētniecības programmā ņemt vērā ar veselību veicinošām fiziskajām aktivitātēm saistītu pētniecību;
- ⁽¹⁾ http://ec.europa.eu/sport/news/20120803-eu-xg-shp-fin-rpt_en.htm

3. veicināt un atbalstīt labākās prakses apmaiņu Eiropas Savienībā attiecībā uz veselību veicinošām fiziskajām aktivitātēm un piedalīšanos sportā, tostarp izmantojot atbalstu projektiem un to rezultātu izplatīšanai no attiecīgām ES finansējuma shēmām un programmām. Labākās prakses apmaiņa varētu notikt attiecībā uz:

- izglītību, informāciju un sabiedrības izpratnes palielināšanu visos atbilstošajos līmeņos,
- sadarbību starp attiecīgām politikas nozarēm un attiecīgo ieinteresēto personu iesaistīšanu esošo pamatnostādņu īstenošanā,
- sporta kustības, īpaši sporta klubu, un visiem pieejama sporta organizāciju lomu,
- sekmīgām stratēģijām, politiku un programmām, tostarp izvērtējumu rezultātiem,

— iespējamiem politikas un leģislatīviem pasākumiem, kas izrādījušies efektīvi fiziskās aktivitātes trūkuma novēršanā atsevišķās ES dalībvalstīs;

4. apsvērt iespēju noteikt ikgadēju Eiropas sporta nedēļu (paturot prātā tās finansiālos un organizatoriskos aspektus) kā paņēmieni, ar ko veicināt fizisko aktivitāti un piedalīšanos sportā visos līmeņos, ņemot vērā līdzīgas valstu iniciatīvas un sadarbībā ar attiecīgām sporta organizācijām. Šādu Eiropas nedēļu vajadzētu veidot, balstoties uz esošajām izpratnes vairošanas kampaņām un ņemot vērā tajās gūto pieredzi, un tām radot papildu vērtību, un tai vajadzētu izmantot secinājumus pēc attiecīgiem projektiem, kas finansēti no 2009. gada sagatavošanās darbības sporta jomā, kā arī rezultātus pēc projektiem, kas finansēti no attiecīgā piedāvājumu konkursa 2012. gada sagatavošanās darbībā un saistīti ar izpratnes veidošanu sporta jautājumos.

PIELIKUMS

- Padomes 2011. gada 1. un 2. decembra secinājumi “Veselības stāvokļa atšķirību novēršana Eiropas Savienībā, ar saskaņotu rīcību veicinot veselīga dzīvesveida piekopšanu” ⁽¹⁾,
 - Eiropas Komisijas Baltā grāmata “Eiropas stratēģija attiecībā uz uzturu, lieko svaru un veselības jautājumiem, kas saistīti ar aptaukošanos” ⁽²⁾,
 - Eiropas Parlamenta un Padomes 2011. gada 14. septembra Lēmums Nr. 940/2011/ES par Eiropas gadu aktīvai novecošanai un paaudžu solidaritātei (2012. gads) ⁽³⁾, tostarp fizisko aktivitāšu nozīme šajā sakarā.
-

⁽¹⁾ Dok. 16708/11.

⁽²⁾ Dok. 9838/07 – COM(2007) 279 final.

⁽³⁾ OV L 246, 23.9.2011., 5. lpp.